

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 398/2023-7

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky ██████████ ██████████ ██████████, zastúpenej advokátom Ing. JUDr. Vojtechom Keselým, CSc., Košická 56, Bratislava, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Cdo 27/2021 z 28. februára 2023 vo výroku o náhrade trov dovolacieho konania takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 10. mája 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom najvyššieho súdu označeným v záhlaví tohto rozhodnutia v časti jeho výroku o náhrade trov dovolacieho konania (ďalej aj „napadnutý rozsudok“). Navrhuje, aby ústavný súd rozhodol, že „žalobca v konaní Slovenská republika c/a ██████████ o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nemá právo na náhradu trov konania a právneho zastúpenia“.

2. Z ústavnej sťažnosti a obsahu pripojeného napadnutého rozsudku najvyššieho súdu vyplýva, že (v poradí druhým) rozsudkom č. k. 6 C 146/2010-420 z 20. mája 2016 Okresný súd Lučenec (ďalej len „okresný súd“) určil, že žalobca – Slovenská republika, ██████████ (ďalej len „žalobca“), je výlučným vlastníkom nehnuteľností bližšie špecifikovaných vo výrokovej časti daného rozsudku, s tým, že o trovách konania rozhodne až po jeho právoplatnosti. Na základe odvolania sťažovateľky Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 13 Co 494/2016-453 zo 16. apríla 2019 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) potvrdil rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 387 ods. 1

Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a žalobcovi priznal proti sťažovateľke nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala sťažovateľka dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom tak, že jej dovolanie zamietol a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti tvrdí, že rozhodnutie najvyššieho súdu o trovách konania je „nespravodlivé“ a „likvidačné“. Podľa jej názoru bolo v konaní dôvodné aplikovať § 257 CSP a žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznať z viacerých dôvodov hodných osobitného zreteľa, na ktoré sťažovateľka v ústavnej sťažnosti poukazuje. Namieta, že aj keď tieto konkrétne dôvody uviedla aj vo svojom odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie, krajský súd sa s nimi nevysporiadal a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Rozhodnutím najvyššieho súdu o náhrade trov dovolacieho konania bolo porušené jej „ústavné právo podľa čl. 46 Ústavy SR“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Ústavný súd v prvom rade uvádza, že v ústavnej sťažnosti sťažovateľky (hoc kvalifikovane právne zastúpenej) absentuje vo vzťahu k napadnutému rozsudku najvyššieho súdu konzistentná a relevantná ústavnoprávna argumentácia napriek tomu, že v petite ústavnej sťažnosti sa domáha vyslovenia porušenia jej práv podľa ústavy a dohovoru práve výrokom rozsudku o náhrade trov dovolacieho konania. Sťažovateľka sa vo vzťahu k predmetnému výroku napadnutého rozsudku obmedzila len na strohé tvrdenie, že je „nespravodlivý“ a pre ňu „likvidačný“ a dochádza ním k porušeniu jej práv. V ústavnej sťažnosti tak zjavne chýbajú bližšie právne a skutkové dôvody, ktorými by podporila svoje tvrdenie o porušení jej práv podľa ústavy a dohovoru napadnutým výrokom rozsudku dovolacieho súdu. Absencia zmysluplného, ústavnoprávne relevantného odôvodnenia ako východiskového rámca ústavnej sťažnosti pritom spôsobuje nedostatok zákonom ustanovenej náležitosti podľa § 43 ods. 1 v spojení s § 123 ods. 1 písm. d) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a je dôvodom na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku náležitostí ustanovených zákonom (napr. I. ÚS 225/2016, III. ÚS 313/2016, I. ÚS 291/2017, III. ÚS 570/2017, IV. ÚS 91/2018, IV. ÚS 343/2020, IV. ÚS 572/2020, IV. ÚS 163/2021). Je nevyhnutné, aby odôvodnenie ústavnej sťažnosti obsahovalo vysvetlenie ústavných požiadaviek, s ktorými namietaný postup orgánu verejnej moci koliduje, a pritom musí byť preukázané, do akej miery rozporovaný postup štátneho orgánu zasahuje do označených práv sťažovateľa (m. m. rozhodnutie Spolkového ústavného súdu Spolkovej republiky Nemecko č. k. 1 BvR 1584/10 z 24. 8. 2010, odsek 3; rozhodnutie Spolkového ústavného súdu Spolkovej republiky Nemecko č. k. 1 BvR 2214/19 z 10. 12. 2019, ods. 13).

5. Úlohou ústavného súdu totiž nie je hádať alebo si domýšľať, v čom má spočívať porušenie namietaných práv sťažovateľky. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že zákonom stanovená

povinnosť kvalifikovaného právneho zastúpenia sťažovateľov má v konaní o ústavnej sťažnosti zaručiť určitý stupeň odbornej kvality, ktorá sa prejavuje aj v povinnosti prispôbiť sťažnostnú argumentáciu osobitnému charakteru konania o ústavnej sťažnosti, čo sa v prejednávanej veci nestalo.

6. Napriek uvedenému zásadnému nedostatku ústavnej sťažnosti ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd pri rozhodovaní o trovách dovolacieho konania aplikoval príslušné ustanovenia Civilného sporového poriadku, t. j. § 453 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP, keď, vychádzajúc zo zásady úspechu, priznal plne úspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania (bod 49 napadnutého rozsudku).

7. Ústavný súd pritom opakovane judikuje, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi je zásadne výsadou týchto súdov, pri ktorej sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania (IV. ÚS 248/2008, III. ÚS 125/2010, I. ÚS 134/2016). Ústavný súd sa k problematike trov konania stavia nanajvýš rezervovane, podrobuje ju obmedzenému ústavnoprávnemu prieskumu, pričom k zrušeniu napádaného výroku o trovách konania pristupuje skutočne iba výnimočne. Tento prístup vychádza z názoru, že rozhodnutie o trovách konania má vo vzťahu k veci samej jednoznačne akcesorickú povahu a samo osebe väčšinou nedosahuje takú intenzitu, ktorá je spôsobilá porušiť základné práva a slobody, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. To však ale neznamená, že rozhodnutiami o trovách konania nemôže dôjsť k porušeniu práv sťažovateľa. Otázka náhrady trov konania môže nadobudnúť ústavnoprávnu dimenziu v prípade takého postupu všeobecného súdu, ktorý je založený na celkom zjavne nesprávnej interpretácii a aplikácii príslušných ustanovení zákona upravujúcich náhradu trov konania, v ktorom sú obsiahnuté črty svojvôle a taktiež v prípade, ak je odôvodnenie súdneho rozhodnutia vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania celkom nedostatočné, t. j. nepreskúmateľné (obdobne napr. IV. ÚS 348/2011, IV. ÚS 341/2012, II. ÚS 837/2015).

8. Ak sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta, že krajský súd sa nevysporiadal s jej argumentáciou týkajúcou sa potreby aplikácie § 257 CSP z dôvodu existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa, je potrebné uviesť, že ide o opakovanú námietku, ktorú sťažovateľka uplatnila už v podanom dovolaní a s ktorou sa dovolací súd zaoberal v bode 36 napadnutého rozsudku. Závery prezentované v tomto smere najvyšším súdom, ktorý sťažovateľka označuje za porušovateľa svojich práv, však v dôvodoch ústavnej sťažnosti žiadnym spôsobom nerozporuje, dokonca ich ani nezmieňuje.

9. Napokon v súvislosti so sťažovateľkou namietaným porušením základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 2 ústavy je potrebné poznamenať, že uvedený článok sa *ratione materiae* vzťahuje špecificky na správne súdnictvo. V prípade sťažovateľky jednoznačne a nespochybniteľne nešlo o konanie a rozhodovanie všeobecných súdov v rámci správneho súdnictva, čo akúkoľvek možnosť vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy *prima facie* vylučuje.

10. S ohľadom na predstretú sťažnostnú argumentáciu sťažovateľky, ústavný súd nevidí dôvod spochybňovať ústavnú akceptovateľnosť výroku napadnutého rozsudku najvyššieho súdu o náhrade trov dovolacieho konania, preto ústavnú sťažnosť odmietol v celom rozsahu ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

11. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá v celom rozsahu, bolo bez opodstatnenia zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 18. júla 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu